

Een vissende Blauwborst

Blauwborst met visje als prooi op de Piamer Kooiwaard, 25 juli 2016. *Bluethroat with captured fish*. (Eus de Groot)

Jan Kramer, Eus de Groot & Romke Kleefstra

Op 25 juli 2016, om omstreeks 18:40 uur, klinkt aan de zuidkant van het pad naar vogelkijkhut 'De Ral', gelegen in het natuurgebied Piamer Kooiwaard Fr, een scherp piepend geluid. Het geluid doet heel even denken aan de doordringende bedelroep van een jonge Meerkoet *Fulica atra*, maar bij de derde piep wordt duidelijk dat het een alarmerende Blauwborst *Luscinia svecica* is. De vogel laat zich horen vanaf de overkant van een sloot, onder in een rietkraag, op ca. vijf meter afstand. Vrijwel meteen komt de Blauwborst omhoog en gaat boven in een rietstengel zitten met zowaar een visje in de snavel. Het visje is een Driedoornige Stekelbaars *Gasterosteus aculeatus*, gezien de typische baarsvorm, de gelige metaalglans die de mariene vorm van de soort heeft en het grote blanke oog (M. van Straaten). Al na enkele ogenblikken vliegt de vogel enkele meters verder naar een jonge wilg aan de zuidrand van het pad. Hij blijft op ca. tien meter afstand van ons zitten, met die opmerkelijke prooi in zijn snavel.

Vanuit de begroeiing op de noordrand van het pad klinkt ondertussen zacht gepiep als dat van juveniele vogels die om voedsel bedelen. Het geluid verplaatst zich als wij rus-

tig in de richting van het geluid lopen. De Blauwborst in de boom blijft nog even zitten, maar nog geen minuut later vliegt de vogel, met nog steeds het visje in de snavel, naar de plek waar de zachte bedelroep wordt gehoord. Het heeft er alle schijn van dat de Blauwborst het visje daar aan zijn kroost voert, hoewel dat niet te zien is.

Van zangvogels zoals Grote Gele Kwikstaart *Motacilla cinerea*, Waterspreeuw *Cinclus cinclus* en Grote Karekiet *Acrocephalus arundinaceus* is bekend dat ze visjes eten. Fikkert (2013) beschrijft dit gedrag voor de Waterpieper *Anthus spinoletta*, inclusief vermelding van aanverwante soorten als Oeverpieper *Anthus petrosus* en Graspieper *Anthus pratensis*. En op het internet zijn er wel foto's te vinden van Roodborsten *Eritacus rubecula* en Winterkoningen *Troglodytes troglodytes* met vis. Maar een vissende Blauwborst lijkt een onbekend fenomeen te zijn. Cramp (1988) en Glutz von Blotzheim & Bauer (1988) geven lange lijsten weer van prooien van de Blauwborst, voornamelijk insecten in allerlei soorten en maten, alsook spinnen, regenwormen, jonge kikkers en plantaardig voedsel in de vorm van bessen, zaden en granen.

Vis wordt hierbij niet genoemd. Schmidt (1988) beschrijft echter dat in gevangenschap gehouden Blauwborsten zeer bedreven kunnen zijn in het vangen van jonge visjes uit hun ondiepe badderbakken en uit aquaria waarin guppy's *Poecilia reticulata* aan het oppervlak zwemmen. Hij veronderstelt dat Blauwborsten in het wild hier alleen in kunnen slagen in uitdrogende plassen waarin jonge visjes sowieso al ten dode zijn opgeschreven.

De waarneming van de Blauwborst met vis roept vanzelfsprekend enkele vragen op. Ving de vogel het visje als voer voor zijn jongen? Doet deze vogel dat met regelmaat? Eet de vogel zelf ook visjes? Gebrek aan ander voedsel zal het vermoedelijk niet zijn geweest, gezien de talrijke grote en kleine insecten die aanwezig waren op de Piamer Kooiwaard op het moment van de waarneming.

Blauwborsten foerageren doorgaans op de grond, waarbij ze lopen, sprintjes trekken, sprongetjes maken en gebladerde en losse grond omkeren. Op de ondiepe, modderige oevers van de Piamer Kooiwaard begeven Blauwborsten zich vaak dichtbij scholen jonge 'Ijsselmeervis', die zich ophouden in ondiep water en waar Blauwborsten mogelijk eenvoudig van kunnen profiteren. Stekelbaarzen kunnen talrijk zijn in dit gebied tijdens hun trek naar zee in de zomer en het najaar (van Emmerik & de Nie 2006). Daarnaast ligt

de Piamer Kooiwaard centraal tussen belangrijke migratieroutes van Driedoornige Stekelbaarzen, langs Makkum en Kornwerderzand (Melis & Koopmans 2015). Het is ook niet ondenkbaar dat Blauwborsten bij toeval jonge visjes tussen rietstengels vandaan plukken wanneer ze laag in de rietvegetatie foerageren, alwaar de Blauwborst met vis zich aanvankelijk bevond ten tijde van de waarneming. Hoe het ook zij, om antwoord te geven op bovenstaande vragen is het van belang om bij een volgende waarneming van een Blauwborst met prooi altijd even te kijken of het misschien een visje is.

LITERATUUR

- Cramp S. (ed.) 1988. The Birds of the Western Palearctic V. Oxford University Press, Oxford.
- van Emmerik W.A.M. & H.W. de Nie 2006. De zoetwatervissen van Nederland. Ecologisch bekeken. Vereniging Sportvisserij Nederland, Bilthoven.
- Fikkert C. 2013. Waterpieper toont zich een begenadigd visser. *Limosa* 86: 88-90.
- Glutz von Blotzheim U.N. & Bauer K.M. 1988. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 11/I. Aula, Wiesbaden.
- Melis J. & M. Koopmans 2015. Fiskatlas Fryslân, verspreiding en ecologie van zoetwatervissen in Fryslân. Bornmeer, Gorredijk.
- Schmidt E. 1988. Das Blaukehlchen. Die Neue Brehm Bücherei 426, Wittemberg Lutherstadt.

Jan Kramer, Rixtwei 339, 8915 JC Leeuwarden; j.r.kramer@hetnet.nl

Eus de Groot, Marijkestraat 5, 8862 SL Harlingen

Romke Kleefstra, Ulesprong 6, 8406 AH De Ulesprong

Pad over de Piamer Kooiwaard naar vogelkijkhut 'de Ral' bij aanvang van het broedseizoen, met aan weerszijden ondiepe oevers, 4 april 2016. *Piamer Kooiwaard, where the observation took place.*

Jan Kramer

A fishing Bluethroat *Luscinia svecica*

On July 25th 2016, an alarming Bluethroat was heard and seen in the nature reserve of Piamer Kooiwaard in the Dutch province of Friesland. Surprisingly, the Bluethroat was carrying a small fish in its beak. When the bird flew into the vegetation, a soft sound of begging juveniles was heard.

Whether the fish was fed to its young or that it was consumed by the bird itself remains unclear. Fishing Bluethroats in the wild are not described anywhere in the literature, while in captivity, only two cases of fishing are known.